

۱۰ کانون ثانی ۱۹۱۸

صافی : ۲۷

برنجی .

ایکتنی جلد

کتابخانه

علم ، صنعت و اخلاق دار الفنون مجموعہ

عائله تاريخي :

اسلام يندن اول وصوڪرا

ازدواج

- ۳ -

مکده نازل اولان سوره لره ، آيتلرک خطاطي امتاجابت اولمقن زياته امتدعوت ، يعني ، اسلاميه چاغيريلان امتدر . اولنک ايجون آيتلرده اکثريله خطاطلر (يا ايمانلار) کي عمومى تعميرلرله کليوردى . چونکه مکده ايکن تبليغ ايدهلرک ايلک اساس توحيد و ايمان ايدى . بوراده قرآن کریمک بوتون آيتلرى هپ بومقصد دوعر وسوق ايديلوردى . قرآن کریمک (ناس) ديه خطاب ايتديکي انسانلر مبدأ و معادلرلى حقتده فکره ، دنياک ، يرله کوکک نصل يراديلهق يوقدن وار ايديلهکنه ، دنيايى تزئين ايدن کونشک ، آيک ، ييلدزکده نصل کال انتظام ايله حرکت ايتدکيرنه ، کاشانک دائمى بر صبرورت و تحول خالنده بولونديغه نظردقلى جلب ايله فکيرلى تحريک ايديلوردى . شرک و کفرى پاتيربور ، توحيد و ايمانى جانلانديريوردى . تولوم و آخرى ، آخرتکي صيقتيدلرلى ، اهل ايمان موعود نعمت و راحتلى مؤثر بر اسلوبه تصوير ايديلوردى . خلاصه اقضى و افاقى علامت و حادثه لره ناسک اويوشش وجدانلرلى ايقاطه چالشيوردى .

حضرت ييغميرکده هنوز بودورده وظيفهسى بونلرلى نظم منزل ايله تبليغ ايتکدن باشقه سربست لسانه ايضاح ايلک ، خلقى بو يوله سوقه چاليشمقدى . بالطبع بويولده عقل و خياله گله دک اذا و جفالره قتلاوب ، پائينسز ثبات ايله مجاهده ايديلوردى .

ايسته بوسيه مبنى مکده نازل اولان سوره و آيتلرده وارد اولان سنت شريفلره احکامدن زياته ايمانه دعوت مشهود اولمقددر . بودورده لک بويوک عمل و عبادت انسانک کندي آلاسمدن ، دويمسندن و دوشونمسندن نهايت برنجي مبدأ و صوڪ مرجع اولان بر آلهه بويون اکوب انسانلره و بوتون کاشانه شامل صميمى بر شفقت و سهوکی ايله توجه ايتمه سندن عبارت ايدى . حضرت ييغمير ايله ايلک مسلمانلرک آيدست آلوب نماز قيدقلى مروى ايسده بو خصوصده ايجيق تفصيلات يوقدر .

مکده مسلمانلر ايمان ايله و ايمانى معنا ياشايوب نشر ايتمکه مکلف اولدقلى قدر باشقه هيچ برشى ايله مکلف دک ايديلر . حيات خصوصده ، حقوقده ، معاملانده محيطک جانلى هر قلرله اويبور و معروفدن آيريلماغه چالشيوردى . ايسته مکده اهل ايمانک دستور حرکت و شريعتى بوندن عبادت ايدى .

مکي اولان اغراف سوره سنده کي « خذالفو و امر بالفرف و اعرش عن الجاهلين » آيت کریمه سى [۱] بو ايلک و اساس شريعتى نه کوزل خلاصه ايديلورکه « عفو صاديل ، معروفى امر ايت ، جاهللى بيراق ، ديمکدر .

هر بدن صوڪرا ايش دکتيدى . اسلاملر کوندن کونه چوغالور ، بواش بواش دکل ، گفانک حقيقى معناسى اوزره سرعته بر جماعت اسلاميه تشکيل ايديلوردى . جماعت تشکيل ايتديکيه طبعيله بر جماعت جانى ميدانه کلکيه باشلادى . عبادتلر انتظاملى بولدى . و بونلرک اشکالى مهما امکن قرر ايتدى . بوندن باشقهده حقوق و معاملات خصوصارى ميدانه جقمغه باشلايوب بالخاصه عائله و عائله تشکيلي مشلرلى خصوصارى کنديلى کوستردى . بعدالهجرت ايلک نازل اولان سوره لردن مددود بقره و نسا و سائر سوره لره بونلر برر برر ايضاح ايديلکدهدر . فى الحقيقه بو احکام آيتلرى اولدقيه قيصه ، مهمل ، حتى بمضارنده ابهام وارکي کورنير . فقط اوزمان ايجون بوايضاحات کافى ايدى . بونلر حادثات ايله احتياج ايله تمامى تمامه تقابل ايدر . و اهل لسان بونلردن آلاشيلمق لازم کلن معنائى ايلک اعلا آلايلوردى . آلاکدلينى کي ده عمل ايدردى . ديگر طرفدن آلاشيلميان جهتلر ده حضرت ييغمير مهراجته استيضاح ايدوب ، حادثه لره دعوالرک حکمتى سؤل ايلرلردى . ايسته بو استيضاحلر ، زعارلرک فصله دائر ، حکملر دولاييله قرآن کریمه تفسير ، ياخود اولنک اساس تملياتنه موافق اولق اوزره جانلى هر قلره مستند بر سنت سلسله سى ميدانه کلدى .

سنت شريفلر تاريخ و رودلرله قوره هنوز تصنيف ايديله ممش ايسده ، سنت ايله سوره لره ، آيتلر آراسنده بمصاً بک ايجيق ، بمصاً کزلى مناسبلر و انفکاسلر کوريلکدهدر . سوره لره ، آيتلرک تاريخ نزوللى بر درجه قدر تخمين ايديله ييلديکندن سنلرک دخى بوسورته قايا برصورده تصنيفى قابل اولسه کرکدر .

احکام عائله ايتوا ايدن بقره و نسا ... سوره لرلنک بعدالهجرت ايلک نازل اولان سوره لردن اولدقلى معلومدر . شوحاله کوره احکام عائله ايتوا ايدن سنلرک دخى هان هجرتى متعاقب ورود ايتيه باشلادقلى ظن اولونه بيلير .

هجرت قدر ايمان ايدنلرک جوغى مولى ايدى . موله نه جکرده آرالنده معروف اصوله کوره موله نيوردى . هجرت وقوع بولدى . بر

ایدم... [۱]. ہم فطرتی سہون، ہم ستمیہ قبول ایملیدر۔
 ٹولہ تک ہم ستمد۔ [۲]

امحسین بضری حضرت پیغمبرک عالمہ سہ مراجعت
 ایدرک ٹو داخلندہ کی جاستن سؤل ایادوب ایشندکریہ
 حیرتہ قالیلر۔ آرقق بن ٹولہ نمہ جکم، بن ات بیہ جکم،
 بن یونن یولہ یاتاقده یانوبدہ او یومیہ جف... کبی سوزلر
 سولیکہ باشلایلر۔

حضرت پیغمبر بونی خبر آلینجہ مسجد شریفہ بر
 خطبہ ایرادیلہ : «بو کیسمہ لک حالی فصل اولہ جق، شویہ
 شویہ دیرلر مش... سالیوک بن، ہم نماز قیلام، ہم او یورم،
 ہم او روج تو تارم، تو غنام، ٹولہ نیرم، ہم ستمدن یوزجہ
 ورن بدن اولہ ماژ !» [۳]

حضرت پیغمبر (بتل) یعنی خریستان، راہلریک یایدینی
 کبی عبادت وزاهدک فکریہ ٹولہ نمہ بی ای کو مزلدی۔ [۴]
 قادینلر ال چکارک وجودی عبادتہ حصر ایہنی
 دوشون۔ غنام بن (مطو) لک فکری حضرت پیغمبر طرفدن
 رد اییدیلدی۔ [۵]

حضرت پیغمبر بتل ایڈلر یزن اولہ ماژ [۶] ٹولہ نکیز،
 بن سزک چوققلکز ایہ دیگر املرہ قارشی اقتضار ایدم،
 نصارا راہلری کبی اولمیکیز، [۷] دیرلر دی۔

مھابیرک ٹولہ نمہ پیش بعضاً یوسف وفقدنہ اولوردی۔
 فصلکہ ابوہریرہ بر وقتل حضرت پیغمبرہ یوئاندن شکایت
 ایشلر دی [۸]۔ فقط دھاہ یونک چارمی یولہ مدی ایدی۔
 ابوہریرہ تسلیہ ییوردی۔ بلکہدہ یولہ وقملری متعاقب
 اولسہ کرک؛ ولیرہ، افدیلرہ خطاباً : بکار اولان اوغل
 وقزلیلرہ کولہ وجاہلری ٹولہ نیرم لری امر ایڈنہ وانکجو
 الا یامی منکم والصالین من عبادکم واما انکم... آیت کریمہ سی
 نازل اولدی۔ پردہ یو آیت کریمہ، ولیر ایہ ٹولہ نمہ چکارک
 یو خصوصہ کی جسارتلری آرتدیرہ جق بر وعدی احتوا
 اییدیوردی؛ ٹولہ نمہ چکارک فقرادن اولدینہ کورہ استاجدن
 قود تو لاجقاری تبشیر ایلمکدہ ایدی : «ان یکنوا قراً
 یتیم الله من فضله»۔

[۱] ابن ماجہ ۲ ج ۲۹۱۔

[۲] سنن بیہقی۔

[۳] صحیح مسلم ۴ ج ۱۲۹، نسائی ۱ ج ۷۰۔

[۴] مستند امام احمد، ترمذی، نسائی۔

[۵] بخاری ۶ ج ۱۸۱، مسلم ۴ ج ۱۲۹۔

[۶] عبدالرزاق جامعہ۔

[۷] سنن بیہقی۔

[۸] بخاری ۶ ج ۱۱۹۔

اسلام جماعتی تشکیلاتیہ باشلادی۔ مسلمانلر مدینہ مدہ مککہ
 اولدینی کی۔ آری آری قوملری آراسندہ قلمہ یورہ، آرادہ طوبلو
 پاشایوب کونہ۔ رقاچ دفعہ اجتماع اییدیوردلر دی۔ یونلر دن چوغی
 منسوب اولدقاری قومہ دشمن ایدی۔ مککہ ایکن مشرک لہ
 قارشی ہر فردک آری آری حس ایشدیکی فرت، یورادہ
 جامعہ حس ایڈلیکہ باشلاش ایدی۔ یوسیلہ دین خصوصہ
 اولدینی کی، ایشلرندہ، سوزلرندہ مستقل بر یولدن کیمک
 ایستہ یورلر دی۔ بکی اسلام جماعتک بکی عرفہ واسلامتک
 تعلیملرہ موافق کوردقاری اسکی تعالارک عادت لک، یاخود
 ہر ہانکی بکی بر حادثہ ک حکمی حضرت پیغمبردن استفاد
 اییدیوردی۔ دعوالر و تارلر اسکی کی، جاہلی عرفہ لہ،
 کائناتہ، قیسلہ حکملرہ دکل، حضرت پیغمبرہ عرض
 اولیوردی۔ باطبع یونلرک ہیچ بریہ جوابلر قالیوردی۔
 جمیع عصمتی بونی ایجاب ایڈیریوردی۔ یو بلا خرماتی یولہ
 خصوصہ حضرت پیغمبرہ مراجعت ایڈلرک لومی قرآن کریم نصی
 ایادہ تأیید ایڈیلدی یونلرک جوابلری یا آیت کریمہ ایہ تبلیغ یاخود
 سنت ایہ بیان ایڈیلوردی۔ یو صورتہ بکی حکملر تأسس ایچہ
 باشلادی۔ بعضاً ایتلرہ سنلر ایہ بکی حکملر تبلیغ ایڈیلدی
 کی بعضاً عرفہ موافق کورلن موجود حکملر، شکلردہ
 اسکی کی عیناً تقریر ایڈیلوردی۔ یو قاریدہ سویلندی
 اوزرہ دیناتہ، مسالمتہ مانڈ بر چوق احکام آراسندہ عالمہ
 احکامیہ بر بر تبلیغ ایڈلیکہ باشلایوب، یو وادیدہ بر
 چوق آیتلر نازل اولدی۔

اسلام، جاہلیتک نکاح شغار [۱]، نکاح متعہ [۲]، نکاح خدن،
 نکاح استیضاع... کی۔ جماعتک بکی عرفہ، اسلامی تعلیملرہ
 موافق اولمایان ازدواج اصوللری ابطال ایڈی۔ فقط جاہلیتک
 یو کون جاری اولان نکاح اصولی عینلہ فلا تقرر ایڈی [۳]
 مھرتدن سوکرا اغلب احتیادکہ ایلک سئلردہ وفانکجو
 ماظاب... آیت کریمہ سیلہ بر طرفدن نکاح امر ایڈیلدی
 کی دیگر طرفدنہ تعدد زوجاتک اعظمی حدی تعیین
 ایڈیلدی۔ حضرت پیغمبرہ بکار مھابیرلری ازدواجہ دعوت
 ایچہ باشلادی۔ مقتدر اولان کنجاردہ ٹولہ نمہ لری توصیہ
 یو یوردلر دی۔ [۴]

نکاح ہم ستمدہ سنت ایہ عمل ایچہ بن بدن اولہ ماژ،
 ٹولہ نکیز، بن سزک چوققلکز ایہ دیگر املرہ قارشی اقتضار

[۱] ابن ماجہ ۲ ج ۲، بخاری ۲ ج۔

[۲] ابن داود، ابن ماجہ۔

[۳] صحیح بخاری ۶ ج، ۱۲۲، ۱۲۳۔

[۴] بخاری ۶ ج، ابن ماجہ ۲ ج، نسائی ۲ ج، مسلم ۴ ج،

ترمذی ۱ ج۔

بعضاً افعال اصحاب یا قورق ، برده زمانلربنک عرف
واحتاجلربی کوزلربنک اوکارینه قویرق دها برصاقم قوالر ،
حکملر صادر اولدی . خلیفه لک ، اولوالامرك اسرلری ده
واردی . یونلرده ینه ولایتلری حسیله احکام عالمده
صایبلوردی .

کیش اولان اسلام عالمکترلربنک مختلف عرفلره تابع
مختلف محیطلرده کی مرکز لربنک مجتهدلری ، مفتیلری ، قضیلری ،
اولولامرلی عینی اسلرله یعنی کتابه ، سنه ، بعضاً اصحاب
کرامک یولره استاد ایتدکلری حالد محلی عرفلرک ارشادیه
تورلورلرلو نتیجه لره واسل اولدیلر ؛ بوصورته دیگر خصوصده
اولدیلی کی احکام عالمک تفصیلاتنده دخی برچوق اختلافلر
میدانه کلدی . کیت کیده بواسطه مختلف اجتماعی محیطلره
کوره طاقم طاقم آریلوب هرطاقم برمدرسه شکلی آلهرق
اومدرسه اونلک بویوک عالمی طرفدن تمیل ایدیلکک باشلادی .
مذهبلر تأسس ایتدی .

حتی زمان ایلرولدیگجه بو مذهبلر داخلنده دخی مختلف
اجتهاد زمرهلری مدانه کندی . بوصورته قرآن کریمک یکریمی
اوتوز آیت ایله بیان یوردیلی احکام عالمه فعلی ، قولی ، تقریری
سنت ایله خیلی توسع ادبوب اصحاب ، تابعین ، فقها دورلرند
آرقدن احاطه ایدیله یه چک قدر کیشلیدی .

بومختلف اجتهاد زمرهلربنک هبسی عینی اسلرله استاد
ایتدیکی حالد محلی عرفلرک تأثیرله بربرلرندن آریلوب استقلال
قازاندیلر . وبونلرک هبسی کندی محیطلره مائقرنده عیناً
یاخود محلی اولوالامرك ، نقه لربنک ، مجتهدلرک ، بعض ادارلی
وعلمی تصرفلرله عمل اولومنه باشلادی .

ایشته بز بوراده سنت دورندن باشلایهرق اصحاب ، تابعین
وفقها ... دورلرند احکام عالمک نه کی صفهلر کچیردیکلی
تدقیق ایتک ایسته یوزر . اونک ایچون احکام عالمه دخی فقها
آراندنه شایع اولان تصنیف ایله مختلف موضوع وبایلره
آیردقدن صوکرک عصر سعادتدن باشلایهرق هر موضوعک
کچیردیک صفهلرک واختلافلرک مثنائی مختصر اکوسترله حکدر .
فی الحقیقه بواصول تدقیق مسئله لک تاریخی سلسله سی برآز
بوزار وبارجلار ، حتی تدقیقاتی برآز کوجه شدرد ایسه ده ،
قارنلرک مسئله لره احاطه ایدیم یامهلری ایچون دها الوریشلی
اولدیندن بالانترام بواصولی اختیار ایدم چکر .

صلیم ثابت

قرآن کریمه بوتون قلبلرله مربوط اولان مسلمانلرک
بو امری و موله ن فقرانک فکردن قورتولاجق لری حقدکی
بو وعدی سند تلقی ایتش اولدقلرینه شبه ایدیله من . رزق
نکاح ایه طلب ایدک [۱] - دخی بو آیتک ذبانه تماس ایدر .
کیت کیده مسلمانلره - نکاح ایمانک مستحکمی عیدیلکک
باشلادی . حضرت پیغمبر بر حدیثده : موله ن کیسه نک
یاری ایمانی حاصل اولدقندن آرتیق بونک وظیفه سی آتیاق
دیگر یاریسی تکمل ایتدیرمکدن عبارت قالدیلی [۲] بیان
ایدیلور . حتی حضرت پیغمبرک اصحابندن بر فقیری آزر
بیلدیک قرآنی زوجیه سنه تعام ایتک مقابله نده یولدر دکلری ده
واقعدر [۳] .

ایشته بو صورته ازدواجک اسلامیتده مهم بر موقع
قازانما ی اوزرینه ازدواج حادثه لری چوغالدی . بوازدواجلرک
برچوغی حضور نبویه ، یاخود حضرت پیغمبرک معلوماتی داخلنده
یا ییلدیندن خلق ایچون بر سنت تقریریه ماهیتی آلدی .
رسالتیه اقدمن بالفعل کندیلری مولدیلر ، باشقه لری
مولدیلر دیرلر ؛ یونلرده سنت فعلیه اولارق ضبط ایدیلدی .

دیگر طرفدن آیتلر نازل ، حدیثلر وارد اولوب ، دیگر
حادثلر حقدده اولدیلی کی نکاح وطلاق حقدده ، برچوق
حکملر بیان ایدیلوبوردی . بوصورته - ها عصر سعادتده عالمه
احکامکنک بعض اسلرلی قورولش اولدی .

شوقدوراکه عصر سعادت یک دار وقعه اولدیندن
احکام حقدده تفصیلات قابل اوله مدی . ذاتاً اوزمانلر بوکا
چوق احتیاجده یوتدی . حضرت پیغمبر واصحاب کرام یکده
شکلی دکدیلر . بویه شیرده کندیلربی معرفدن آریلامش
کورمک کافی کلوردی . عینی زمانده بوخصوصده کی حکملردن
چوغده یالکز اوزمان سادت اولان وقعه لره داراولدیندن
بالطبع یک محدود ایدی . اونک ایچون اتمحال نبویدن صوکرک
خلفا دورنده بواساسلرله وعرفه یاقورق احکام عالمه دها
برچوق حکملر علاوه سنه احتیاج کوریلدی . تابعین دوری
باشلادی . زمان ایلرولدیگجه قوحدات ایله اسلام ممالکی
کیشیله یور ، قوس آریبور ، حادثلر چوغالبور ، مضبوط
احکامده بونلرک هبسی ایچون مرجع بولونه مه یوردی . آنکچون
تابعین طرفندن ینه اوایلکی اسلرله ، یعنی کتاب ، سنه ،

[۱] الفردوس : سند دیلی .

[۲] الاوسطه القطریاتی .

[۳] بخاری ج ۶ ، مسلم ج ۳